

Ο ΔΗΜΟΣ

(ΕΙΚΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ)

ΟΙΟΥΤΟΝ τὸ ὄνομα τοῦ ἥρωός μας, εἰς τὰ χρυσᾶ του δὲ νειάτα ὑπῆρξεν ὁ ζωηρότερος νεανίας τοῦ χωρίου του, ἐν ᾧ ἠτύχησε νὰ ἴδῃ τὸν ἥλιον.

Ἦτο ὠραῖος ὁ Δῆμος, μὲ ζωηρὰ χαρακτηριστικά, εἰκονίζοντα ζωηρότατα τὸν μετέπειτα ἄνδρα, ὅστις τοσαύτας δάφνας ἐδρέψατο, ἐν τοῖς πεδίοις τῆς τιμῆς! Τὰ πρῶτα νάματα τῆς μετρίας παιδεύσεώς του ἔλαβεν ἐκ τῆς ἐν Τρ. . . τότε ἐδρευσούσης ἰδιωτικῆς τοῦ Γένους Σχολῆς, παρὰ τοῦ ἀκιδίμου ἱερομονάχου, καὶ πρῶτου διδασκάλου τῆς ἐποχῆς ἐκείνης Μ. . .

Δεκατετρετιῆς μόλις παρήτησε τὴν φυλλάδα (ὡς τότε ἀπεκάλουν τὸ βιβλίον), ὅπως λάβῃ εἰς τὰς ἡδὴ εὐρώστους καὶ ἡλιοκαεῖς χεῖράς του, τὴν πάλαν καὶ τὸ πατροπαράδοτον καρυφύλλι. Ἦτο αἰσθηματίας καὶ φιλόπατρις ὁ μεῖραξ μας, ὡς αἰσθηματαῖα, φιλοπάτριδες καὶ φίλοπλοι ἦσαν οἱ πατέρες μας πάντες, οἵτινες δι' ἀπείρων κακουχιῶν καὶ ἀνεξάντλητου ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀνδρείας, ἐξήγειρον τὰς κοιμωμένας καρδίας τῶν λαῶν τῆς Εὐρώπης, ὑπὸ τὴν ἱεράν καὶ ἀδιάσπαστον Συμμαχίαν, ὑπνωττόντων . . .

Ὁ Δῆμος ἤρξατο τείνων προσεκτικὸν τὸ οὖς μεῖραξ ἔτι, πρὸς τὰς διηγέσεις, τὰς ἡρωϊκὰς τῶν ἀρματωλικῶν κατορθωμάτων, πρωϊὰν δέ τινα, ὡς λεοντιδεὺς θυμωειδῆς ἀνηγέρθη, μὲ τὴν ἀπόφασιν ἐν τῷ νῷ του, ὅπως ὑπάγῃ, ποῦ; Ἐκεῖ ὕψηλὰ πρὸς συνάντησιν τῶν ἡμιθέων ἀρματωλῶν καὶ ὀπλαρχηγῶν. Ἐφόρεσε πάλλευκον φουστανέλλαν ὡς ἡ χιών, τὴν ὠραίαν φλοκάταν του καὶ ἀπῆλθε. Τὸν παρέλαβον ὡς ψυχογυῖον εἰς τὰ ἐνδοξὰ λημέρια των, καὶ τὰς ἔτι ἐνδοξοτέρας ἐκστρατείας των, ἐν αἷς δὲν ἤργησε νὰ ἀποδείξῃ τὸν φλέγοντα τὰ στήθη του ἡρωϊσμόν, καὶ τὴν πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην.

Τοὺς ἠκολούθησε πτερωτὸς εἰς τὰς ἀνὰ τὰ ὄρη καὶ τὰς κοιλάδας πολεμικὰς περιπετείας των καὶ μάχας, νικῶντας πάντας.

Αἱ σφαῖραι τὸν ἐψύχυσαν πολλάκις, πλὴν ὁ θάνατος τρέμει τὰ γενναῖα παλληκάρια, τὰ προτάσσοντα τὰ στήθη των.

Ὁ Δῆμος δὲν ἀπέθανε, τοῦναντίον ἡ κλαγγὴ τῶν ὀπλων, ἐξετραχυνε καὶ ἰσχυροποίησε τὸν χαρακτῆρά του, καὶ ὁ ἀδάμας δοκιμάζεται ἐν τῷ πυρί.

Ἦτο ἀληθὴς ἥρωας ὁ Δῆμος, μετὰ πάροδον δέ τινων ἐτῶν, κατέστη ἀρχηγὸς ἐνὸς μεγάλου καπετανάτου, τῇ συστάσει γηραιότερων ἀρχηγῶν.

Διὰ τῆς μεγίστης καρτερίας του ἀπέβη ὁ ἥρωας τῆς ἐποχῆς καὶ τὸ φρόνητρον τῶν Τούρκων, οἵτινες ἀντὶ πάσης θυσίας, προσεπάθησαν νὰ

τὸν δολοφονήσωσιν ἢ τὸν ζωγρήσωσι. Τούτου μὴ πραγματοποιηθέντος, οἱ Τούρκοι τῷ προσέφερον δῶρα, τιμὰς, τίτλον, ὅπως παύσῃται τοῦ πρὸς αὐτοὺς πολέμου, καὶ ἐγκαταλείψῃ τὰ λημέρια τῆς δόξης του.

Ὁ Δῆμος ὅμως δὲν ἡμάυρου τὸ ἐνδοξὸν παρελθόν του, δὲν ἀπηνεῖτο ἀντὶ χρυσοῦ τὰς εὐγενεῖς ἀρχάς του, ὡς πολλοὶ τῆς νῦν γενεᾶς, ἀντὶ μισθοῦ καὶ παρρησιῶν, κύπτουσι πρὸ παντός, ἔστω καὶ τῶν ἐχθρῶν των.

Διὰ δριμείας βλασφημίας ἀπέστειλε πάντα ταῦτα εἰς τὸν Σατανᾶν, καὶ ἡτύχως ὡς πάντοτε, ἐξηκολούθει τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ιδεώδους του, ὅτε καὶ ἡτύχησε νὰ ἴδῃ τὸν ὅλον ἀγῶνα τοῦ ἔθνους μας λήγοντα, καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Παλιγγενεσίαν ἀνατέλλουσαν.

Τότε μόνον ὁ Δῆμος ἐμειδίασεν ἐκ τῶν μυχαϊτάτων τῆς καρδίας του, καὶ ἡ ψυχὴ του εὐλαβῶς καὶ εὐγνωμόνως ὑψώθη μέχρι τοῦ Πλάστου.

Τὸ χεῖλος ἐφαιδρύνθη, καὶ ἡσθάνετο τὴν καρδίαν του πλατυνομένην, ὑπερεκχειλίζουσαν ἐκ χαρᾶς, ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει, ὅτι ἐκεῖ, ἐκεῖ κάτω, εἰς τὰ βάθη τῶν χλοερῶν κοιλάδων, ὅπισθεν τῶν βουνῶν ἐκείνων, τὸν ἀνέμενεν ἡ τότε ῥοδινὴ παιδίσκη, ἡ ἀθῶα, ἡ γλυκεῖα Χαῖδω, ἣν ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων ἠγάπα τόσον. Καὶ ἦτο ἀληθῶς γλυκυτάτη ἡ κόρη τῶν ὀνείρων του, ἦτο ἀξία τοῦ βωμοῦ τῆς λατρείας, ἣν ἐντὸς τῶν λασίων στηθῶν του ἔτρεφεν, ὁ τραχὺς, πλὴν ἀγαθὸς Δῆμος. Μετὰ τὴν Πατρίδα, ἡ Χαῖδω, ἡ κόρη μὲ τὴν βοστρυχώδη κόμην, μὲ τοὺς πλήρεις εἰλικρινεῖας περικαλλεῖς ὀφθαλμούς, δι' ὧν ἄλλοτε τοσοῦτον ἐβασάνιζε τὴν ψυχὴν τοῦ Δήμου.

Ἡμέραν τινὰ τῇ ἀπέστειλε κλαδίσκον μύρτου, σύμβολον ἔρωτος καὶ ἀναμνήσεως, μετ' οὐ πολὺ δὲ κατήρχετο τῶν ὑψικαρῶν ὀρέων, ἵνα τελέσῃ τὸν εὐτυχῇ ὑμέναιόν του μετ' ἐκείνης, τῆς ὁποίας παιδίον ἔτι ἔσπερε τὴν ὥραίαν παιδικὴν κεφαλὴν μὲ ἄνθη, καὶ ἥς ὁ ἡχηρὸς γέλως τόσον ἠὺφρανε τὴν ψυχὴν του.

Ἦδη εὐτυχήσας νὰ δρέψῃ τὰς δάφνας τῶν νικῶν του, ἐν τῇ ἐλευθερίᾳ πατρίδι στέφει δι' αὐτῶν τὴν ἐκλεκτὴν του Χαῖδω.

"Εργαφον ἐν Μαγχεστέρη τῇ 18ῃ Φεβρουαρίου 1897

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΓΡ. ΖΛΑΤΑΝΟΥ

Τ Ο Π Ν Ε Υ Μ Α

Τὸ Πνεῦμα ποῦ 'κατέβηκε
'Απ' τὰ οὐράνια, φῶς μου,
'Σ τοὺς μαθητὰς τὰς γλῶσσας
Νὰ μάθῃ ὅλου τοῦ κόσμου,

Τὸ πνεῦμα παρεκάλεσα
Μὲ χέρια σταυρωμένα,
Τὴ γλῶσσα τῆς ἀγάπης
Νὰ μάθῃ καὶ σὲ σένα . . .

Γ. Θ. ΣΑΪΑΚΤΗΣ